

Personale duplex adiuue vocis
quod terminatur in o

Passiuue vocis quod terminatur
in oz **I**mpersonale quod nullius
est numeri aut persone. semp de/
riuatiuue speciei. eiusdem coniu/
gacionis cum verbo personali a
quo nascitur

Duplex est autem scilicet passie
vocis qd venit ab adiuuis neu/
tralibus communibus et depo/
nentalibus adiuue significatibus
et terminatur in tur

Impersonale adiuue vocis quod
terminatur in e et venit a solis
neutralibus. horum omniu **T**a
per ponit adiuua xi maioris. quo
rum tria sunt cum genitiuo in/
terest refert est **D**emptis quinqz
ablatiuus **E**t multa cum datiuo
Conuenit **S**uperit expetit attri/
net placet **Q**uatuor cum accusa/
tiuuo decet. delectat. iuuat oportz
Quinqz cum genitiuo et accusa/
tiuuo. **P**enitet. tedet. miseret pigz
Pudet zc

Omne verbum aut est absolutu
aut transitiuum

Absolutu quod nullu obliquu
post se regit

Transitiuum triplex. **D**ebiliter
quod obliquum regit sed no ac/
cusatiuum. **V**ehementer quod
vnum accusatiuum regit **V**ehe/
mentissime quod duos accusati/
uos regit vt circa capitulum de
genere verborum visum est

Ad uerbum quid e
parte orationis que
adiecta verbo signi/
ficacionem eius ex/
planat atqz implet

Ad uerbum dicitur quasi aduer/
bum sed i inter posita **H**oc eni
facit aduerbium quod substanti/
uum nomen adiectiuo iunctum
Sine nanqz verbo vl etiam par/
ticipio non habz aduerbium ple/
nam sententiam

Oportz ergo aduerbium ad ver/
bum vel participium ante. vel
postpositum vel etiam subintel/
lectum quandoqz referrt vt cum
dicitur **C**antanti. **D**ulciter can/
ta sbauditur **N**on bona gens q
peccat est sba intelligitur

Quedam aduerbia possunt ad/
di verbis omnium temporu vt
recte bene zc scribo scripsi scriba
Quedam tantum vni vt hodie
nunc. presenti. heri antea preteri/
to cras postea futuro

Quedam omnibus modis vt ne
qn dehortatiuu e iungit omibz
modis dempto iudicatio vtina op/
tatiuo diunctio ni iungit **N**o oi
b' addit modis pter impatiuu i
compositione vt noli

Indicatio solo. tantum

Officiu aduerbii est determinare
vbū q significacione vbi expla/
nat distrahenter vl diminuentur
Atqz implet superaddenter

His eni tribz modis determinare
potest **I**lla autem q distrahetur

determināt trahunt adū ubi ad
oppositū vt aduerbia negandi
Diminuenter faciūt sua vba nō
ita late et ofuse sicut sine his ad
uerbys vt tatr tarde orsū ⁊ filia
Supaddēter faciūt vba qb' ad
dunt latius capi p suis signifi
catis q̄ alias caperētur vt yma
ginabiliter

Aduerbio quot accidūt **T**ria
Que significacio. **C**omparacio
et figura

Nota duplex est significacio ī ad
uerbio **Q**uedam est sbstantialis
vt illa quam tangit diffinicio
Alia accidētalis de q̄ hic accidit
enim aduerbio q̄ sic vel sic signi
ficacionem verbi determinet

Omne aduerbium vel est primi
tiuum vel deriuatiuum. primiti
tiuum vt non clam ita sepe ceu pri
mitia enī spēs est q̄ a se nascitur

Deriuatiua q̄ ab alijs q̄z multa
mutant significacōz primitiuoz
A nōibz deriuant aduerbia ⁊
maxime ab adiectis **S**i nomē fu
erit sede declinacionis ex o dāti
ui formatur e cauto caute docto
docte affabro affabre. **E**xcipitur
a bonus bone et a valido valde
Si nomen adiectiuum fuerit ter
cie declinacionis et terminatur
in ns tunc mutat tīs genitiui in
ter vt sapientis sapienter **I**nson
tis insonter

Similiter si in rs vt solertis so
lertter **S**i in alias termiaciones
formantur a dātio corripiendo
ī et addendo ter vt breuis velox

acer pro aduerbys iter faciunt
Excipiuntur audaciter. **S**al
tamē dicit audaciter difficulter
Item diues pauper tristis vec'
mitis locuples non formant sic
nec in ter sed in e

Item a nominibus ppns tullii
us tulliane qd̄ tamen potest me
diare a tulianus sumi

Item a verbo vel partitipio vel
participiali nomine vt a sentio
sensus sensim **A** singultio singul
tus singultim. **A** traho tradus
tradim **A** verbo rito ritu vel ri
te

Item a nomine et a verbo a pes
et tenō pedetētum

Item a pronomiē ab ille illic **A**b
hic hic. **A** preposicione ab ex ex
tra a sub subter ab in intra

Et quedam mutant suozum pri
mitiuozum significacionem vt a
ferus fere. sensus sensim sanus sa
ne

Item contingit nomen per om
nes casus poni aduerbialiter p
nominatiuum sole recens orto
fors facit **P**er genitiuum rome
sui. **P**er dātium vidi eum vespe
ri. ruri. sorti **P**er accusatiuum ro
mam vado

Ablatiuum forte sedebam. roma
venio

Item nomina loco aduerbiozū
ponuntur vt nimium pro nimis
Parum pro paruum. multū iac
tatus. primum aspice

Etiam dme. **S**lime volans vna
ruunt **S**imiliter pronomina hoc
pro hac

Item in diuersas terminaciones
erunt aduerbia i a vt vna qua
In e ve pene fenissime ne nempe
quippe Inde cū compositis vt
pote In i vt heri in o vt intro vl
tro In v noctu diu

Item quedam terminant in tus
vel in e vt humanitus humane
ic sed differūt significacione. Nā
in tus exponuntur per ab vt hu
manitus. i. ab homine Diuinit?
io est a deo Sed in e notant simi
litudinem vt diuine. i. ad simili
tudinem dei ic

Sequuntur aduerbia que non
mutant o cum quibusdam alijs
vt

Liquido

Cito

Comito

Mutuo

Consulto

Falso

Postremo

Subito

Sero

Iterato

Sedulo

Priuato priuatum

Merito

Augurato

Manifesto

Modo

Necessario necessarium et neces
se quod cum verbo substantiuo tā
tum vult construi Sed necessa
rio cum quolibet

Irrito vel te

Auspicato

Precario

Similiter aduerbia numerorū
ordinis scilicet. Primo secundo
tercio quarto vltimo Item mul
tum minimum vel minime Ve
rum primum prime primitus ap
prime

Item dure humane inhumane
noue firme large Etiam iter ha
bent et sic excipiuntur a regula
formandi aduerbia a nominib?
secunde declinationis Unde ver
sus Humane die longe firme q3
benigne. Ignave q3 probe vel
amare sū seuerere. Nūe noue ple
ne et abūde siue proterue Dicis
in er vel in e quīs sūt ista secunde
Item multa alia reperiuntur in
iter apud antiquos vt isaniter
blanditer puriter ic quibus nō
est nobis vtendum sed saluāda
sunt in suis scripturis

Item multifariam omnifariam
et cetera composita a sando i am
terminantur et etiam in e. Sed
obuiam tantum in am

Significacio aduerbiorum
in quo ē? quia sūt aduerbia aut
Locī. aut temporis. aut numeri
aut negandi aut affirmandi aut
Demonstrandi aut oprandi aut
hortandi aut interrogandi aut
ordinis aut similitudinis. Aut
Qualitatis. Aut. Quantitatis.
Aut. Dubitandi. Aut. Persona
lia. Aut vocandi aut respōdēdi

Aduerbia localia pro temporibus inueniuntur sed non eod' uerso
Heri etiam here reperitur in inueali
Paulo
Prius
Nunc quandoque infinite capit ut nunc cupis hoc nunc illud. Et potest addi verbis omnium temporum. **C**omponitur cum vsqz Et tunc continuat
Nuper
Olim tria tempora significat. Et infinite quandoqz capitur
Jam
Janqz
Jamiam primum componitur secundum geminatur
Jam tria tempora significat futurum iam non dicam uos seruos sed amicos. presens iam non estis hospites sed electi **P**reteritum. **J**am lucis orto sidere
Hadenus
Nohuc
Ilicet
Postridie
Dudum
Quondam
Illud quoddam sicut et dudum etiam tria tempora significat sed cum additur nunc tantum preteritum significat
An
An
Et compositum ab ante et pro nomine ea
Subito
Reperit

Confestim
Quando quod
Ponitur questiuè infinite relatione et pro quoniam et pro aliquo
Et composita sua acut ante penultimam ut aliquando **A**ssumit qz ut quandoqz **C**umqz ut quacumqz **S**i ut siquando **E**t semper ponitur infinite **C**omponitur cum alius ut aliquando
Tandem
Vesper
Meridie
Sero
Cito
Aduturum idem qd cito
Ammodo
Cum
Postqz vult duos actus quorum vnus ab altero non causeat quos vult ex quo. dum autem vult eos simul fieri ut postqz veni vidi vici **E**x quo studui dum sedeo
Dormio
Nunqz
Nodu
Perendie
Mudiusterci. et sic de alijs compositis numerorum
Medum
Donec quod etiam antiqui donicum dixerunt
Demum
Euestigio id est statim
Extemplo id est
Deinceps **D**einde
Decetero **P**rotinus
Item mane
Modo quandoqz infinite sumitur capitur pro aliquando ut iste modo

vult hoc m
dicitur ca
vel solum
Et dicitur
est etiam
fieri facio q
Dico
Credo
Dicitur
Annuatim
Septiman
Inde
Alia quo
est eodius
Temporis
Aliquociens
Mor
Quo
Exemplum
hinc etiam
Omnia ad
etiam relati
hinc Tunc i
niam tempo
sic ab eo tum
tribuitur e
Din
Proprius
Dicitur ince
nificat sed per
catur
Da nun
quater
Omnia a qu
ies produnda
Quinquies
Series

vult hoc modo illud **E**tiam pro
dūtaxat capitur. i. tantummodo
vel solummō **E**t componit cū ad
Et dicitur ammō. i. deinceps **E**t
est trium temporum **I**lla modo
feci facio q3 modo faciamq3

Bivuo

Etrivuo

Dietim

Annuatim

Septimanatim

Inde

Alias quod
est ordinis ac pariter

Temporis atq3 loci

Aliquociens

Mox

Quo vt

Exemplum v^t inde v^t pern^h hic
hinc etiam coniunctio causalis
Omnia adverbia interrogatia
etiam relative poni possunt et in
finite **T**unc iungitur verbo om
nium temporū. **E**t per apocopa
fit ab eo tum quod quādoq3 dī
stributiū ē

Diu

Adpresens

Nudius incertum tempus sig
nificat sed per numeralia certifi
catur

Da numeri v^t semel bis ter

quater

Omnia a quinq3 vsq3 ad mille
ies productam desinūt pluries

Quinquies

Sexties

Persepe

Quedam sūt respectiva v^t mul
tociens aliquociēs p^ter **E**t com
posita a quot et tot in ens v^t q/
ciens 3 tociens

Da negādi v^t haud nō neq3
Quadruplex est negatio **V**ehe
mens. **E**xilis. **A**ttenuata respe
ctiva

Nequaq3

Nec

Neuicq3

Nequa

Nullomodo

Nullatenus

Nullus

Minime

Da affirmādi v^t etiam quō/
ni certe

Ita v^tiq3 nimirum

Adhuc adeo. i. certe

Profecto scilicet

Quipe videlicet **N**empe

Turnon quidistie quidni

Sic est **S**ic

Da demonstrādi v^t en ecce
Ecce **E**cce **E**ccam **ellum** **ellam**

Da oprandi v^t vtinam oñ
O **V**tsi. **V**t. **S**i **Q**ue duo sūt
etiā coniunctiones causales

Da hortandi v^t epa aye
Age agite quod plurale videt
Vtinam **Q**uatinus **sodes**
Pederentim
Paulatim

Sensim
Paulianus dicit remissoria hor-
tatiuis quali contraria
Paulominus
Nihilominus quod potest etiã
esse coniunctio aduersatiua

Da ordinis vt deinde deinceps
Inde tamen ordinis est tamẽ p
et coniunctio **C**ontinuo protinus
Postea. **P**reterea. **R**ursum vel
rursus

Da interrogandi vt cur qua-
re quamobrem presertim

Interrogatiũ
Responsum

Quando est **I**nfinium
Tpis. i. aliqui
Coniunctio. i. qz

Nunquid vbi quo vnde **Q**uor/
sum vel sus **Q**uando

Qualiter
Quantum
Quomodo
Quotiens

Qua
Ne. neue

Anne

An

Nonne

Utrum

et sic per omnia predicamenta

Da similitudinis vt ceu qua-
si sicut sicuti velut veluti tanqm
vt vt

Que etiã significant vim diun-
ctionum causalium

Acti
Prout
Humane
Diuine
Impote
q
Sic
Meaptim
Tuapte

Da qualitatis vt vnde pol-
cre fortiter bene male

Audaciter secundum regulam
apud **T.** et salustium reperitur

Omnino

Secus

Omnifariam

Bifariam

Trifariam

Multifariam

Funditus

Opipare

Profundorie

Incassum

Actutum

Affatim. i. facunde media longa

Sed media breuis. i. abunde

Affabre

Abundanter

Facile

Fatuito

Proflus vel sum

Quorum multa etiã tpis sunt

Da quantitatis vt multum

parum modicum minimum vel
minime valde

Qantum **T**antum

Paulo plus vel minus

Satis

Aprime vel.
Deo. i. in tan-
Sed pro certe

Da dubitatio
tan fortassis f
fors fortis.

Da personali
seci nobiscum

Ubi cum fun-
dionis encliti-
citur qui cum

acuitur
Alias.
Meapim

Suapre
Ultrapte vel t

Da vocandi v
Oheus puer

Oi aduerbis

Da respondendi
Eu sine h a pler

Ueu doleat p
respona rogan

Da separandi
reerosum

Hic Paulian
Sigillatim

Secus.
Clam
Omnia que co

Aprime vel.

Ad eo. i. in tantū est q̄titaris.

Sed pro certe est affirmandi

Da dubitandi vt **Forzan**. forsi

tan. fortassis fortasse

Forz forsit.

Da personalia vt mecum tecū

secū nobiscum vobiscum.

Ubi cum fungitur vice coniu-

tionis enclitice sed quando di-

citur qui cum quo cum rē ibi

acuitur

Alias.

Meaprim

Suapte

Ueltrapte vel tim.

Da vocandi vt **heus**.

O heus puer dic.

Vocandi

Oprandi

O ē aduerbiū **Indignandi**

Admirandi.

Dolendi.

Da respondendi vt **eu**.

Eu sine h a plerisq̄ ponitur.

Heu dolet: **eu** prodest: **eu** dat
responsa roganti.

Da separandi vt **seorsum**.

retrosum

Hec **Puustianus** dicit discretia

Sigillatim

Secus.

Clam **Utrimq̄**:

Omnia que cōponunt eā fariā

multisariam rē.

Omnia que cōponunt ab orsu

Secreto. **Diuise**.

Seperatim

Item Tres sunt modi discretio-
nis seu separationis.

Quedam generaliter excludit
tantū solū tantūmodo solūmō
duntaxat. **Par**

Quedam sepationem respectu
plurium diuisim

Otiatim.

Uiritim

Capitum.

Quedā separationē ab aliqua
persona vel membro vt huma-
nitus diuinitus celitus fundi-
tus **Radicitus**

Secus aliter egēt termino vt

Johannes studet **secus** vel ali-
ter q̄ **petrus**

Da iurandi vt **edepol** **castor**

hercle **mediffidius**.

Hercules: **per**: **sic**: **perpol**:

Sicpol **Walde**

Dimium **Proslus**

Penitus

Omnino quinq̄ illa etiam sūt
intentia: **Similiter** vel.

Eciā quedam diminutia.

Clanculum.

Belle

Da eligendi vt **potius** **ymmo**

quinympo quā

Quod etiam est similitudinis.

Et comparandi.

Da congregandi vt

Simul vna pariter
q̄ sunt loci et temporis cōmunia
Interdum **S**imul etiam valet si
cuc postquam

Da prohibendi vt ne
Negamus ne aliquo icipiatur
prohibemus ne quod inceptum
est continuetur

Reu vt neu dulcia differ i annū
Da euentus vt forte fortuitu

Da comparādi vt magis mi/
nus vel tam maximum minimū
minime valde

Et omnia aduerbia comparati/
ui **E**t superlatiui gradus

Maius

Minus

Quan

Per

Comparacio aduerbiozum i
quo est **I**n tribus gradibus cō/
paracionis scilicet positiuo. **C**ō/
paratiuo et superlatiuo

Quedam iueniuntur aduerbia
comparatiua et superlatiua sine
positiuis aduerbialibus vt a di/
ues **T**ristis pauper **V**etus mi/
tis ebes **I**mmittis locuples

Da aduerbiuz positiuū gradus
vt docte **D**a comparatiui vt do/
ctius **D**a superlatiui vt doctissi/
mum vel doctissime

Hic non est vera formatio vni⁹

gradus ab alio sed hoc debet so/
lum considerari penes formatio/
nes graduum nominalium

Item aduerbia illa comparant
que a nominibus qualitate aut
quantitate significantibus de/
rriantur. **S**icut a doctus docte
doctius doctissimum vel doctissi/
me **M**agn⁹ ne ius vltimū vltime
Item aduerbia dupliciter com/
parantur **U**no modo nominali/
ter sicut pridem prior primus **E**t
voces prepositiue que fiunt ad/
uerbia loci **E**xtra infra & vt su/
pra de nomine

Alio modo adverbialiter quo/
rum quedaz a nominibus veni/
unt **Q**uedam p se primitiua vt
sepe sepius sepiusimum vel sepiissi/
me **D**iu diutius diutissimū vel
diutissime **D**uper erius nuperrī/
mum vel nuperrime licet nuper/
rimus nominalis superlatius
reperitur a nomine nuper⁹ **I**tem
illa duo aduerbia comparandi
Tam et **Q**uam **T**am cum com/
paratiuis q̄ superlatiuis ponū/
tur **C**omparatiuis **T**am iustior
q̄ fortior hedore fuit eneas sup/
latiuis tam inuidissimus q̄ cle/
mentissimus fuit cesar

Similiter etiam quinqz modis
capitur quia est aduerbium or/
dinandi aduerbium affirmandi
Coniunctio aduersariua **C**on/
iunctio copulatiua **C**oniunctio
expletiva

Item **Q**uedam ordinant vnum
adum ad alium cū quadaz con/
sequencia vt dum nec postquam

*Quedam cum
interim interea
Quedam vntar
sine intermissio
im concinuo
Quedam prim
pmitus Quod
mis ordinant v
dem adbus ruri*

Figure aduc

Que Que simp

venter Compos

prudenter

Intra preterea

De qua vapore ho

facto Intra De

Intra itentide v

Obiter Tantiper

nam et multa tal

posite

Aduerbia loci

vel de loco vel ad

locum Sed in loco

dem significacōz h

lam vntus tres lo

venio ad locum a

aliam significacō

intro eo foras eo

u de foris sic non

Quomodo! affor

Per locum autem

ita

Quedam cum cōcomitantia vt
interim interea in deū deinceps
Quedam vnum ad aliū
sine intermissione temporis vt sta
tim continuo ilico

Quedam prima in sequentia vt
p̄mitus Quedam media cū pri
mis ordinant vt Item iterū Iti
dem adhuc rursus insuper

Figure aduerbioꝝ quot sunt

Due Que simplex vt vnde pru
denter **Composita** vt idēde im
prudenter

Interea preterea postea. **Antea**
Nequa vtpote hodie presto pro
fecto **Interdū** Nequicq̄. **Itidē**
Indidē itentidē vtroq̄uersum
Obiter **Tantisper** duntaxat vti
nam et multa talia sūt figure cō
posite

Aduerbia localia sūt in loco
vel de loco vel ad locum v̄l per
locum **Sed** in loco et de loco eā
dem significacōz habēt. vt intus
sum intus exeo foris sum foris
venio ad locum aut et per locū
aliam significacionem habēt vt
intro eo foras eo. deitus autem
et deforis sic non dicitur

Quomodo? afforas vel inforas

Per locum autem vt hac illae
istae

In loco cuius interrogatum
est vbi ad quod respondent hec
aduerbia **Et huiusmodi nomina**

Hic **Intus**

Illic vbiq̄

Alibi **Nusq̄**

Foris alicubi

Itic ibi

Rome vsq̄

Athenis

Prope

Extra

Alias

et omnia cōposita ab ibi ⁊ vbi

Ad hec responderetur nominaliter
etiam in genitio p̄ propria. vel
ablatiuo sine preposicione; p̄ ap
pellatiua ablatiuo cum prepo
sicione in responderetur

De loco cuius interrogatum
est vnde et sua responsua sunt
hinc foris van buten

Illinc intus van binnen

Itinc inde

Aliunde

Et omnia composita ab vnde

Undelibet

Undenis

Sicunde **Decunde**

Roma **Rure**

Athenis

In ablatio p̄pria sine p̄posicio
ne vel appellatiua cum p̄posicio
ne de. nominaliter responderetur

Ad locum cuius interrogatum
est quo responsua aut hec sunt
huc alio eo illo

Illuc foras siquo

Ituc intro nequo eodem

Et composita a q̄ vt quis aliq̄
Romam

Monasterium

Vernonem

Athenas Domum

In accusatio ppria appellatiua
cum prepositione ad. Respondē/
tur nominaliter

Per locum eius interrogatiuū
est qua Hac alia illa

Illac siqua ea

Istac nequa eadem

Et cetera composita a qua

In ablatiuo ppria sine preposi/
one vt roma dināto rure atpeis

Appellatiua cū ppōe p. Et ppria
quatuor appellatiua iunguntur

orsum libiā versus

Ilorsū. Italiā & s̄

Istorsum seorsum

Intorsum vtroq̄

uorsum

Sursum saxoniam

versum

Ad quoz
lum respō
dētur hec

Sinistorsum

Dextorsum

Antorsum

Retorsum

Aliorsum

Siquorsum

Nequorsum

Usq̄ ad hādenus

Locum vel huculq̄

Temp⁹ significat quonamulq̄

Item quatuor sunt interrogati/
ua localia simplicia. Quo Qua

Ubi. vnde. Et duo composita

scilicet quorsum quousq̄. Quo
Qua quando sunt interrogatiua
relatiua et infinita

Item sicut multa inueniuntur
aduerbia equiuoca sic et multa
synoniā vt Cito ppere Celeriter
aditum Item de ordine. Aduer/
bia aptius verbis preponuntur
sicut adiectiua substantiuis. licet
tamen tam adiectiua q̄ aduer/
bia prepostere proferre Exceptis
monasillabis vt o non ne. Dum
cum per sic vel. Exceptis etiam
demonstratiuis interrogatiuis
hortandi similitudinis vocandi
optandi que oia preponi volunt

Participium quid est
pars oracionis parte
capiens nōis ptē q̄
ubi et ptē ab vtroq̄
Accipit enī a nomine ḡna et ca/
sus A vbo autē epa et significat

ones Ab vtroq̄ nūez et figurā
Participiū disticta ps a vbo est
q̄ casū ḡn⁹ et decliācōz h̄z q̄ nullo
mō cū vbo oueniūt Et etiā disti/
ctum a nōie q̄ eps accipit et pro
vbo ponit regēdo casus q̄s ver/
bū Et significat agere et pati vel
Itē nec fuit iuenire pti Neutrū
cipiū q̄ vbu nō t̄m iūgit intransi/
tie Cū g⁹ flectis nomē p obliq̄s v/
bū i sua manēs psona ei intransi/
iūgi nō p̄t loco g⁹ ubi subit pti/
cipiū Non enī Dico facio boni
sed facientis boni vbi intransi/
ua constructio est